

จีรัฐเจรจามา-ว่า-จีนสร้างปัญหาเมืองแร่ ปล่อยสารหนูปนเปื้อนน้ำกกตั้งแต่แม่เอย-เชียงราย

เชียงราย - นักวิชาการจีรัฐเจรจามา-ว่า-ทางการและเอกชนจีน แก้ปัญหาเมืองแร่พม่าปล่อยสารหนู-โลหะหนักปนเปื้อนน้ำกกเกินค่ามาตรฐาน ตั้งแต่แม่เอย-เชียงราย กระทั่งคน/สัตว์เลี้ยง เศรษฐกิจ-สังคม พร้อมตั้งศูนย์ฯ ตรวจ/รายงานเรียลไทม์ ทำชี้เหล็ก-พม่าแม่ข่ายชาวทำชี้เหล็กพากันตั้งชุมชน-เพิงแพร้นค้ารับคนเที่ยวฉลอง “ตะจาน หรือติงจาน” สงกรานต์เมียนมาเต็มสองฝั่งน้ำสายตลอดเดือนเมษาฯ นี้

หลังจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 (เชียงใหม่) กรมควบคุมมลพิษตรวจพบน้ำในแม่น้ำกกที่ไหลมาจากเขตปกครองพิเศษที่ 2 (สหรั้ว) ประเทศเมียนมา เข้าสู่ฝั่งไทยมีสารหนูปนเปื้อนเกินค่ามาตรฐาน โดยที่ อ.แม่เอย จ.เชียงใหม่ วัดได้สูงถึง 0.026 มิลลิกรัมต่อลิตร และที่ อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย วัดได้ 0.012-0.13 มิลลิกรัมต่อลิตร ขณะที่ค่ามาตรฐานอยู่ที่ 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร

ดร.สืบสกุล กิจนุกร นักวิชาการสำนักวิชาวิศวกรรมสังคม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (มฟล.) จ.เชียงราย มองว่าการแก้ไขปัญหานี้ต้องดำเนินการ 2 เรื่อง คือ เรื่องภายในประเทศ ขอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกิจ ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ภาคเอกชน ฯลฯ และจัดตั้ง “ศูนย์ตรวจคุณภาพน้ำ” ขึ้นในพื้นที่ จ.เชียงราย จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและเรียลไทม์

ทั้งนี้ เชียงรายมีสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง เช่น มฟล., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ฯลฯ สามารถจัดตั้งที่ไทนก็ได้ จะทำให้ได้ข้อมูลที่รวดเร็วและนำมาแก้ไขปัญหาก็ได้ทั้งระยะสั้น-ระยะยาว เนื่องจากกรมควบคุมมลพิษแจ้งว่าจะตรวจเดือนละ 1-2 ครั้ง และต้องนำตัวอย่างน้ำไปตรวจที่เชียงใหม่

จะรู้ผลในอีก 1-2 สัปดาห์ถัดไป ซึ่งตนมองว่าล่าช้าเกินไป ส่วนเรื่องภายนอกประเทศ รัฐบาลไทยควรเจรจาทะหรือ 4 ฝ่าย คือ รัฐบาลเมียนมา กลุ่มว่าที่ปกครองพื้นที่ รัฐบาลจีน และบริษัทจีนที่ได้สัมปทานเหมืองในเขตว่า เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาแบบเบ็ดเสร็จ โดยเฉพาะการทำเหมืองที่ใกล้กับแม่น้ำกกไปควรจะถูกเลิกและปรับไม่ให้ส่งผลกระทบต่อแม่น้ำ

“ถ้าไม่เจรจากัน 4 ฝ่ายปัญหาก็จะเกิดอีก โดยเฉพาะสารหนูที่จะถูกปล่อยลงมาเรื่อยๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนและสัตว์ลุ่มแม่น้ำตั้งแต่ อ.แม่เอย ไปจนถึง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย และล่าสุดยังพบมีการเปิดหน้าดินอย่างเห็นได้ชัด ถ้าเข้าสู่ฤดูฝนปี 2568 นี้ก็จะเกิดการชะล้างลงมากหนักขึ้น และเกิดการตกตะกอนของสารที่ใต้ท้องน้ำมากขึ้นตามมกด้วย”

ดร.สืบสกุลกล่าวด้วยว่า ตนเห็นว่าต้องรีบแก้ไข เพราะไม่ได้กระทบต่อสุขภาพของคนและสัตว์เท่านั้น แต่ยังกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ชาวบ้านที่ทำประมงหาปลาและสัตว์น้ำทำไม่ได้เหมือนเดิม ภาคธุรกิจไม่ว่าเป็นการท่องเที่ยวล่องเรือ ทัวร์ช้าง ร้านอาหาร พรีเมียมน้ำรองรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะช่วงเทศกาลสงกรานต์ ไม่สามารถทำได้เหมือนเดิม เป็นต้น จึงถือเป็นผลกระทบในวงกว้างอย่างแท้จริง

ขณะที่ Tachileik News Agency รายงานว่า ขณะนี้เริ่มแม่น้ำสาย ชายแดนไทย-เมียนมา เขต จ.ท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา มีการตั้งเข้า-เพิงแพร้นค้าหนาแน่น เพื่อเปิดรับนักท่องเที่ยวและเตรียมเฉลิมฉลองเทศกาล “ตะจาน หรือติงจาน” หรือสงกรานต์ในประเทศเมียนมา ที่จะมีการฉลองต่อเนื่อง เม.ย.นี้ ทั้งในแม่น้ำสาย น้ำล่อยต่อค่าน้ำชอก ฯลฯ

โดยเฉพาะบริเวณบ้านดอยต่อคำ ซึ่งแม่น้ำสายอยู่ในเขตท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมาทั้งสองฝั่ง มีการทำเพิง

ไม่ไผ่และจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวให้เล่นน้ำคลายร้อนกัน
อย่างคึกคักเต็มพื้นที่

รายงานข่าวแจ้งว่า แม่น้ำสายเคยเอ่อล้นเข้าท่วม
พื้นที่ชุมชนริมฝั่งทั้ง จ.ท่าซเหล็ก และ อ.แม่สาย จ.เชียงราย
ของไทยอย่างหนักในช่วงเดือน ก.ย.-ต.ค. 2567 ท่ามกลาง
กระแสข่าวที่ว่ามีน้ำท่วมใหญ่ดังกล่าวเกิดจากการสร้างพนัง
กั้นน้ำท่าเหมืองแร่แมงกานีสและเหมืองทองคำในเขต
ปกครองพิเศษที่ 2 (สหรัฐวิ) ที่อยู่เลย จ.เมืองสาต ประเทศ
เมียนมา ขึ้นไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เมื่อมีฝนตกหนัก
พนังได้พังทลายลง หลังจากนั้นก็เกิดภาวะน้ำขึ้นแต่ไม่มี
การนำตัวอย่างน้ำไปตรวจอย่างเป็นทางการ

ขณะที่แม่น้ำกกซึ่งไหลมาจากเขตเดียวกันและ
ทางการไทยตรวจคุณภาพน้ำที่ อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ และ
อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย แล้วพบสารหนูปนเปื้อนเกิน
มาตรฐาน โดยที่ อ.แม่สายวัดได้ 0.026 มิลลิกรัมต่อลิตร
และ อ.เมืองเชียงรายวัดได้ 0.012-0.13 มิลลิกรัมต่อลิตร
ซึ่งเจ้าหน้าที่ระบุว่าอาจมาจากการชะล้างแร่ทองคำออกไป
จนเหลือสารหนูตกค้างเพราะตามปกติแร่ทองคำและสารหนู
จะอยู่คู่กัน.